

ОЛИВЕРА НЕДЕЉКОВИЋ, 1973-
Градска библиотека
„Владислав Петковић Дис“, Чачак

УДК: 02:929 Орбовић М. ;
012 Орбовић М. ;
016:929 Орбовић М.
ID: 201601036

СВЕТЛИ ТРАГОВИ БИБЛИОТЕКАРА И БИБЛИОГРАФА МАРИЈЕ ОРБОВИЋ

Сажетак: У раду је представљена биобиблиографија Марије Орбовић (1948), библиотекара саветника Завичајног одељења Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“, истакнутог библиографа, посвећеног истраживача књижевне и културне баштине чачанског краја и добитнице бројних значајних признања која се додељују за изузетне резултате постигнуте у библиотечној делатности.

Кључне речи: Марија Орбовић, биографија, библиотекарство, библиографија, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Завичајно одељење

Тешко да се о библиотекарском позиву могу изрећи тачније и дубље мисли од оних које је, са љубављу и вером да је реч о заиста повлашћеном занимању, записао Бела Хамваш, књижевник, и сам упосленик једне невелике књижнице:

... Библиотекар је ипак онај човек коме је књижа ипаква храна, стираси, судбина, љубав, уживање, занос, авантюра и усуд, као морейловцу море, сељаку земља, баштовану расишње... Нико се не маша књиже ипак као библиотекар, ипак ипихо и лајано, онако како човек ирисциуја само вечним стварима: мору, жени, земљи. Нико не зна ипак значи сесци уз једној доброј аутора, раскложити књију насумице и задубити се у њу. Исписивати мариналије, иправити забелешке, иушнути у цей једну књију, иојети се на ирисциранак, сесци, иласно чипаити и иодвлачити важне речи.¹ Овим мислима обухваћене су све лепоте и изазови једне недовољно високо вредноване струке, која предано служи свим гранамa људског знања и претпоставља широко образовање, студиозност, ентузијазам

¹ Бела Хамваш, *Хамвашев бревијар : мисли Беле Хамваша*, избор и превод Сава Бабић, Београд, 2001, стр. 67.

и несебичан, безмало алтруистички рад у корист других књигољубаца, стваралаца и истраживача. Стога ове речи са истинским оправдањем могу стајати на почетку покушаја да се што свеобухватније и свестраније представи животно и радно искуство Марије Орбовић, библиотекара саветника Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у Чачку. Њено библиотечко и библиографско дело настало је као резултат изузетно савесног обављања најстручнијих и најзахтевнијих професионалних задатака и посвећености којом су надилажене све препреке и потешкоће у непредвидивом библиографском истраживању књижевног и културног наслеђа чачанског краја. Оно је одавно понос установе у којој је Марија Орбовић провела најпретежнији део свог радног века и истински узор генерацијама библиотекара који ће њен темељан рад и поуздане истраживачке резултате засигурно препознавати као светлост коју треба пратити.

Биографија

Марија Орбовић рођена је 14. септембра 1948. године у Врбасу у породици Барна. Уз оца Данила, службеника, и мајку Јелену, кројачицу, рано су се развиле оне особине које ће Марија Орбовић исказивати током читавог свог радног века: изузетне радне навике, веома изражен осећај за ред и меру, одговорност, решеност да се преузети посао обави до краја најбоље што се може, тежња да се проблему приступи што свестраније и пронађе његово најрационалније решење, као и чврсто уверење да је уживање у самом раду највећа награда коју човек може добити. Уз све то, ученицу која је, након основне школе, похађала гимназију у свом родном граду, елитну школу са традицијом која се гради од 1809. године, одмалена је одликовало одушевљење књигом и тајнама које је могуће открити међу њеним корицама. Као један од пресудних догађаја у детињству будућег библиотекара, о коме и данас радо и с усхићењем прича, издваја се њен први одлазак у библиотеку у Врбасу. Њене полице испуњене до врха књигама чији су наслови обећавали незамисливу пустоловину, опчињавале су девојчицу која је два пута седмично, са уредно спакованим позајмљеним књигама из библиотеке, журила кући да их што пре отвори и зарони у странице најпознатијих оновремених едиција за децу. Та љубав и несумњив таленат за језике и званично су исказани уписивањем Групе за српскохрватски језик и југословенску књижевност на Филолошком факултету у Београду, који похађа од 1967. до 1972. године. Након дипломирања, враћа се у родни град где као професор српскохрватског језика и библиотекар ради у Школском центру од 1972. до 1975. године. Удајом за Милутина Орбовића, професора енглеског језика и преводиоца, сели се у Бар и током две школске године ради у тамошњој Гимназији „Нико Роловић“, у којој стиче прва значајнија искуства у библиотекарском послу, сређујући фонд школске књижнице и успостављајући добру комуникацију са младим корисницима. Заинтересованост за рад у библиотеци, као и жеља да се тим

*Врсни библиограф и библиотекар
Марија Орбовић*

послом бави дугорочније, подстакли су Марију Орбовић да полаже стручни испит у Народној библиотеци Србије и 23. маја 1978. године стекне звање библиотекара. После земљотреса у Бару, једну школску годину Марија Орбовић предаје српскохрватски језик у Гимназији „Жарко Зрењанин“ у родном граду, потом се досељава у Лучане, а затим и у Чачак, који постаје њен други завичај. После спорадичног замењивања професора српскохрватског језика у школама Драгачева, 1986. године најзад добија стално запослење као библиотекар Градске библиотеке у Чачку.

Радни век овог библиотекара срећно и плодно се поклопио са деценијама убрзаног развоја и аутоматизацијом послова у чачанској Библиотеци, интензивирањем библиографског и других облика стручног рада, а нарочито са развојем издавачке делатности у установи чија је традиција дужа од века и по. Неуморни истраживач-

ки дух и чврста воља Марије Орбовић постали су пример и снажан подстицај млађим колегама, којима несебично, тихо и ненаметљиво, али на начин који истински охрабрује и инспирише, преноси своје богато професионално искуство. Марија Орбовић и на тај начин доприноси постојаној афирмацији библиотекарства, библиографије и библиографског рада коме се посветила с преданошћу каква се и међу најбољима заиста ретко среће.

Рад у Градској библиотеци у Чачку

Прву годину свог рада у Градској библиотеци са чијим ће именом и радом њен даљи професионални пут бити нераскидиво повезан, Марија Орбовић проводи обављајући послове каталожке обраде у Одељењу за стручну обраду књига, а потом се, захваљујући ретком ентузијазму, прихвата послова конципирања и израде општинског централног каталога у Чачку, замишљеног као окосница општинског библиотечно-информационог система. Рад на стварању и изградњи овог идеално замишљеног система значио је превазилажење бројних проблема који су постајали све теже савладиви у деценији којом се окончао протекли век и кулминирала друштвено-политичка и економска криза на Балкану. Са наслеђем које су чинили тежак материјални положај и настојање да се кадров-

ски оснаже библиотеке, српско библиотекарство улази у ново столеће, суочавајући се са скоро непремостивим препрекама при започетој трансформацији у информационе центре. Управо у том периоду Марија Орбовић, борећи се са великим финансијским и организационим тешкоћама, обавља функцију вршиоца дужности управника чачанске Библиотеке (од 1992. до 1. септембра 1993). Када је Законом о библиотечкој делатности из 1994. године² и решењем министра културе Републике Србије³ донетим на основу њега, Градска библиотека у Чачку одређена да на територији Моравичког округа обавља матичну улогу, Марија Орбовић постаје руководилац Матичне службе. Успешно се ослањајући на своје педагошко искуство и комуникативност у раду са колегама, она је од 1994. до 1999. године пружала драгоцену стручну помоћ библиотекарима из 60 окружних библиотека, успешно сарађујући са библиотечким посленицима из читаве Србије. Истовремено, уз бројне задатке које треба да обави библиотекар Матичне службе, Марија Орбовић учествује на стручним скуповима, активно сарађује у организацији манифестације *Дисово њролеће* и објављује стручне радове који су углавном засновани на провереном искуству и стеченој пракси. У то време започиње и прва истраживања на проучавању књижевне и културне прошлости чачанског краја и публикује прве библиографске радове. Први стручни рад *Концепција ојштинској централној каталога у Чачку* публикује на страницама часописа за савремено библиотекарство *Глас библиотеке* (2-3/1990), који чачанска Библиотека објављује од 1988. године. У редакцији овог гласила Марија Орбовић је била од оснивања, да би у периоду од 2003. до 2009. године, компетентно и са осећајем за актуелност и квалитет објављених радова, преузела његово уређивање. На основу запажених резултата, Комисија Народне библиотеке доделила јој је 24. априла 1996. године звање виши библиотекар, а потом 10. децембра 1999. године и звање библиотекар саветник.

Највећи допринос афирмацији Градске библиотеке у Чачку, као и библиотечког и библиографског рада у својој средини, Марија Орбовић несумњиво је оставила као библиотекар Завичајног одељења у периоду од 1999. године до данас. Доласком у ово Одељење, које је у својој суштини дислоцирани део националног фонда и које од запосленог захтева значајно предзнање, пуно ангажовање, изузетно познавање свих фаза и сегмената библиотечког посла, овај угледни библиотекар је своју професионалност, способност и креативност могао да искаже у најбољем светлу. Уз свесрдну помоћ Данице Оташевић, директора установе, протеклих година успешно је праћена експанзија текуће продукције свих врста завичајне библиотечке грађе. Марија Орбовић је притом осмишљавала нове начине текуће и ретроспективне набавке, успостављајући при том чврсте везе са ауторима, бројним установама, издавачима и штампаријама првенствено са територије Чачка и Драгачева, али и подручја шире

² Службени гласник РС, 34/94

³ Службени гласник РС, 46/94

схваћеног завичаја. Као један од најефикаснијих начина којим би се надоместила нефункционалност и тадашња законска нерегулисаност локалног обавезног примерка, по замисли Марије Орбовић 2000. године први пут је организована годишња изложба чачанске штампарско-издавачке продукције *Штамјана реч*, која богатим културно-уметничким програмима за време свог трајања окупља велики број завичајних стваралаца и посетилаца. Прикупљањем експоната за ову изложбу која је увек била медијски адекватно пропраћена, обезбеђивао се по један примерак потребне публикације за Завичајно одељење, а на основу прикупљене грађе, Марија Орбовић је израђивала текућу завичајну библиографију која је публикована у *Гласу библиотеке* од првог броја овог гласила. Изложба *Штамјана реч* постала је, првенствено захваљујући библиотекару који ју је приређивао, традиционална манифестација и посебна свечаност књизи у част на којој чачанска Библиотека додељује два признања. Награда која носи име Исаила А. Петровића, првог чачанског штампара, додељује се од 2000. године изложеној публикацији са најбољом ликовно-графичком опремом, а признање *Даница Марковић*, названо у част једне од најзначајнијих српских лиричарки с почетка прошлог века, рођеној Чачанки, од 2001. године додељивано је за годишњи издавачки подухват на локалном нивоу. Поред овог вида набавке, Марија Орбовић је, уз помоћ других колега, много учинила да се устали и поклон као вид набавке завичајне грађе. Оформила је и неговала читаву мрежу лепих сарадничких односа са завичајним ствараоцима који су своје публикације, па и читаве библиотеке целине, достављали чачанској Библиотеци са посебним осећањем испуњености дуга, али и жељом да њихова остварења трајно буду сачувана у Завичајном одељењу. Такође, Марија Орбовић је каталожки обрадила и старала се да библиотечке вредности, раритети и ретки примерци књига, као и занимљиве разгледнице, карте, фотографије и рукописи из две библиотеке целине чији је легатар Градска библиотека *Владислав Пејковић Дис* у Чачку (Легат библиотефила и картофила Јована Давидовића, као и Легат Сенише Пауновића, новинара, књижевника, преводиоца и колекционара) буду адекватно заштићене, а њихово богатство презентовано јавности.

Библиографско дело и истраживачки рад

Поред редовних радних задатака библиотекара у Завичајном одељењу, физичке и каталожке обраде разноврсне грађе, свакодневног рада са корисницима и бриге око заштите фонда, Марија Орбовић се са изузетном посвећеношћу бави завичајном библиографијом, као и проучавањем књижевне и културне баштине чачанског краја. Својим свеукупним радом и залагањем, она потврђује да је добро заснован, стручно вођен и обрађен завичајни фонд поуздана основа за израду завичајне библиографије, а рад на завичајној библиографији најпоузданији путоказ за попуњавање завичајног фонда. У основи

сваког од њених библиографских подухвата стоји изузетна преданост истраживању, истрајност којом се надилазе препреке и изазови са којима се један библиограф неумитно среће, одрицање од слободног времена, као и дубока љубав према књизи и послу којим се бави. Њен укупни рад као да потврђује речи Валерија Павловича Леонова који у тексту *Библиографска трансформација знања* истиче: *Док је љубав према књизи природна потреба било којег човека, љубав према библиографији је нешто друго. Та задивљујућа делатност намењена је људима који не само што воле књигу, већ располажу и професионалним знањима о њој. Тајне библиографије нису достижне свакоме. Штавише, „прворазредни библиограф треба да се роди“.*⁴ Откривајући те тајне, вођена сопственом интуицијом и жељом да повеже прошлост са савременим тренутком, свесна значаја онога о чему се стара и одговорности која јој је поверена, Марија Орбовић је за свој други завичај учинила много више него многи који су рођењем везани за њега. Можда јој је непрестана жеља да што боље упозна нову, менталитетски веома различиту средину од оне из које потиче, неретко и помало затворену за све који нису староседеоци, управо и помогла да спозна чачанску прошлост озбиљније и дубље него они који су уз приче о њој одрастали, не сматрајући их вредним трајног памћења. У едицији *Завичајна библиографија* чачанске Библиотеке, чији је идејни творац и покретач била, Марија Орбовић је до сада објавила девет од укупно 17 публикованих библиографија.

Кључно место међу њима припада књизи *Чачанско штампарство и издаваштво : библиографија : 1833-1941*, објављеној 1998. године поводом 150 година Читалишта и 100 година штампарства у Чачку. Високој вредности ове завичајне ретроспективне библиографије, коју чини 429 хронолошки поређаних јединица (377 монографских и 52 серијске публикације), значајно доприносе ауторски, регистар наслова књига, стручни регистар, регистар издавача, регистар штампарија, регистар наслова листова, регистар имена власника, уредника, директора, чланова редакционих одбора, статистички преглед по годинама и регистар установа у чијим се фондовима налазе публикације обрађене у овој библиографији. Преко сто библиографских јединица до којих је Марија Орбовић дошла истраживањем обимне штампане и тешко доступне нештампане грађе и рукописних трагова, драгоцене су допуна *Српској библиографији. Књиге 1868-1944*. Пратећи делатност чачанских штампарија, Марија Орбовић у уводном тексту осветљава друштвене прилике и услове у којима су се оне појавиле и радиле. На тај начин, студија која претходи самом библиографском попису, прераста у својеврсну културну историју Чачка која обухвата читав један век, указујући на преломне догађаје и најзначајније ствараоце из тог периода. Из грађе прикупљене приликом рада на овој библиографији, Марија Орбовић

⁴ Валериј Павлович Леонов: „Библиографска трансформација знања“, у: *Библиотека као огледало васељене : огледи из савремене руске науке о библиотекарству* / изабрао, приредио и превео Доброло Аранитовић, Београд, Инђија, 2009, стр. 383.

објавила је читав низ запажених текстова у новинама, листовима и часописима. Међу њима се издвајају медаљони о чачанским књижевницима чија имена је одавно прекрио заборав, објављивани у *Чачанском гласу* 1998. године.

Овај предани библиограф аутор је бројних каталога који су пратили репрезентативне изложбе о Богородици градачкој, историјату чачанске Библиотеке, добитницима Дисове награде Танасију Младеновићу, Миловану Данолићу, Миодрагу Павловићу, Милосаву Тешићу, некадашњем директору чачанске Библиотеке и ствараоцу Љубомиру Марковићу (1934-2000) и Синиши Пауновићу (1903-1995), као и трију примарних персоналних библиографија завичајних стваралаца. Прилог за *Библиографију др Радула Марковића* (1937-2003), сакупљача народних умотворина, истраживача народне књижевности и књижевног ствараоца, објављен је 1994. године и садржи 694 јединице, праћене ауторским и регистром часописа и листова. Наредном библиографијом, *Пливи дозиви Радојка Николића : био-библиографија*, аутор и чачанска Библиотека су се одужили некадашњем управнику ове угледне установе, књижевнику и истраживачу епитафа Западне Србије, Радојку Николићу (1933-2004). Својим обимом и значајем, међу њима се издваја књига *Исиуњен живои : биобиблиографија Синише Пауновића*, објављена 2008. године. Ова монографија је узоран пример веродостојно и на документима и архивској грађи засноване биографије коју прати поуздана библиографија. На 380 страница ове књиге, Марија Орбовић читаоцима и будућим истраживачима документовано представља живот испуњен вишеструким талентима и неуморним радом овог књижевника, новинара, преводиоца са бугарског језика, познаваоца, љубитеља ликовне уметности и колекционара. Вештином искусног истраживача, Марија Орбовић је на основу обимне прелистане штампане грађе сачуване у српским библиотекама, уз вишегодишње истраживање бројних рукописа, личног прес-клипинга и фотодокументације из Пауновићеве заоставштине која је предата на чување Градској библиотеци у Чачку, у пет поглавља (*Живојойис, Новинарство као судбина, Књижевна остварења, Преводилачки рад, Мала галерија Синише Пауновића*) осликала живописан портрет човека чији су богати професионални пут, ширина интересовања, пријатељства и везе за значајним југословенским и бугарским књижевницима, као и рад на подстицању и промовисању наивног сликарства, били истински изазов за стрпљивог и преданог истраживача. То потврђују пописане 1.362 библиографске јединице распоређене у три целине. У првој су хронолошким редом пописани Пауновићеве радови на српском језику разврстани у засебне одељке: посебна издања, каталози и сепарати, приређене књиге, предговори, поговори, прилози у енциклопедијама, лексиконима и зборницима. Следе потом песме у периодици, песме у антологијама, проза у периодици, критика и есеји које потписује Синиша Пауновић, његови радови из историје књижевности, ликовне уметности и позоришне историје, као и новински чланци о разним темама публиковани највећим делом у *Полицији*, у којој је радио од 1926. године до пензионисања. Другу целину чине Пауно-

вићеви преводи са бугарског и македонског језика и прилози које овај аутор дао проучавању историје јужнословенских књижевности објављени у књигама и периодици. Трећи део Библиографије насловљен *Библиографија радова о Синиши Пауновићу* састоји се од 194 јединице распоређене азбучним редоследом, међу којима су од нарочитог значаја библиографске јединице чијим пописивањем је регистрована рецепција Пауновићевог стваралаштва на бугарском језику. Информативности и употребљивости ове библиографије у великој мери доприносе *Рејсџар ауџора* у коме је заступљено 568 имена и *Рејсџар наслова листџова и часџојса* који обухвата 125 наслова јужнословенских серијских публикација из међуратног и периода после Другог светског рата.

Своје библиографско искуство Марија Орбовић потврдила је и израдом библиографија три међусобно веома различита часописа. Најпре је израдила библиографију часописа *Врело*, који је од 1983. до 2008. године објављивало Завичајно друштво Трнава код Чачка, објављену у две књиге (*Врело 1983-2001*; *Врело 2, 2002-2008*, коауторство са Душаном Баралићем), а потом у коауторству са Милом Јовашевић и библиографију 150 бројева гласовитог часописа *Градац*. Ипак, објављивањем свог најновијег самостално публикованог библиографског рада, библиографије омладинског часописа *Полеј* који је у Чачку излазио од 1924. до 1926. године, Марија Орбовић је на најбољи начин исказала дар да препозна истински библиографски изазов и библиографским умећем одговори на њега. У опсежној студији која претходи попису који чини 245 јединица сређених по УДК систему, аутор анализира омладинску међуратну периодику и њен значај, даје исцрпне податке о знаменитој Ђачкој дружини *Рајућ* која је деловала при чачанској Гимназији, прецизно притом утврђујући хронологију кратковекних ђачких часописа који су претходили *Полеју*. Настала на основу богате рукописне архиве главног уредника овог часописа, будућег новинара Дојчила Митровића, и сачуваног комплета часописа, монографија о овој периодичној публикацији прераста у незаобилазни извор за истраживање културних прилика у Чачку и околини у трећој деценији протеклог века. Захваљујући уредничким белешкама и докуметима из сачуване Митровићеве документације, Марија Орбовић аргументовано отклања извесне књижевне мистификације, исправља грешке у атрибуцији које су се поткрале у националној ретроспективној библиографији, али и разрешава 34 псеудонима и иницијала којима су се потписивали сарадници *Полеја*. До кратких, али врло садржајних биографских бележака о младим сарадницима *Полеја*, Марија Орбовић је долазила врло приметним путевима, којима се, не штедећи ни труд ни време, крећу само најупорнији истраживачи. Резултати и први пут презентовани подаци до којих је својим тихим прегалаштвом дошла, умногоме надилазе локални карактер, јер могу бити од великог значаја за тумаче књижевне прошлости и библиографе из различитих средина у којима је овај часопис стекао бројне сараднике и био радо читан.

У блиској вези са библиографским истраживањима Марије Орбовић, јесу и књиге у којима је значајки приредила књижевно стваралаштво истак-

нутих завичајних стваралаца, објављене у Завичајној библиотеци *Врела*, којом чачанска Библиотека скреће пажњу на поједине завичајне ствараоце чија су дела остала у рукопису, расута по периодици или у малом броју примерака. Најпре је 2000. године приредила и написала аналитички предговор за збирку песама *Жетва душе* Миодрага Мила Божанића (Чачак, 1913 – Индокина, 1954), Чачанина који се оглашавао поезијом и још као матурант објавио песничку књигу *Модра свињања*. Песмама из Божанићевог првенца придружени су у овом издању и стихови из два необјављена рукописа настала у немачком логору за време Другог светског рата. Друга књига коју је Марија Орбовић приредила и пропратила веома студиозним и откривалачким предговором објављена је три године касније. То је збирка приповедака *Куйачица и змија* у којој је по први пут међу једним корицама сабрано 29 приповедака Данице Марковић (Чачак, 1879 – Београд, 1932), која је у српској књижевности скоро читав век била сматрана искључиво песникињом. Прозно писмо ове изузетне лиричарке расуто на страницама предратне периодике, са изузетком антологијске приповетке *Дозив нечасливој*, до тада је било непознато и најбољим познаваоцима и тумачима њеног дела. Приредивши прикупљене приповетке, тематски их групишући и пропративши предговором, изворима и речником, као и детаљном хронологијом животног и стваралачког пута Данице Марковић, Марија Орбовић је учинила истински откривалачки подухват. Овим својим радом она је поставила нимало лак задатак пред садашње и будуће тумаче књижевне традиције: да књигу *Куйачица и змија* прочитају на одговарајући начин, вреднујући је како у контексту ауторског опуса, тако и у контексту оновременог српског прозног стваралаштва.

Свој допринос Марија Орбовић дала је и публикавању књига Синише Пауновића у библиотеци *Врела*. Најпре су 2003. године, уз свесрдну помоћ овог библиографа, објављене Пауновићеве песме под насловом *Присени* у избору Радована М. Маринковића, а потом 2006. године књига *Каг су лешеле камилавке* за коју је Марија Орбовић написала исцрпну биобиблиографску белешку о аутору.

Чланцима, студијама, есејима, библиографијама, приказима и приређеним радовима других аутора, сарађивала је у листовима и часописима: *Зборник радова Народне музеја*, *Art 032*, *Врело*, *Глас библиотеке*, *Дисово њролеће*, *Кораци*, *Панчевачко чийалишће*, *Дометти*, *Гимназион*, *Књижевне новине*, *Књижевни лист*, *Лешоис Машице српске*, *Библиотекар*, *Крајујевачко чийалишће*, *Трај* и др. Чланке од посебне вредности који су допринесли успостављању нове хронологије и другачијим расветљавањима песничког пута Владислава Петковића Диса, објављивала је у *Дисовом њролећу*, гласилу угледне манифестације коју већ пола века организује чачанска Библиотека. Посебан допринос дала је његовом профилисању као дугогодишњи члан редакције и проверени консултант за све недоумице које су се појављивале током његовог публикавања.

Њени радови заступљени су у зборницима: *Сусрећи библиотекеара у сјомен на др Георгија Михаиловића*, Инђија (од 1999), *Сјтање и њерсјективне развоја завичајних фондова*, Чачак (2004), *Тренуци Данице Марковић*, Београд (2007), *Колекције у библиотекама*, Београд – Крушевац (2008), *Срјска библиографија данас*, Нови Сад (2008). Аутор је бројних изложби које је публика могла да види у Чачку, Београду и Димитровграду. Активно је учествовала у раду бројних библиотечких скупова и комисија.

Одлуком директора Данице Оташевић, пет пута је проглашавана за најбољег библиотекара Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“, а Награда „Стојан Новаковић“ додељена јој је 1999. године за књигу *Чачанско шјтамјарсјиво и издавашјиво : библиографија 1833-1941*. Двоструки је добитник награде „Даница Марковић“ за књигу године објављену у Чачку 2003. године, која јој је додељена за рад на књизи *Кујачица и змија* и за биобиблиографију Синише Пауновића *Исјнуњен живоји* 2008. године. Награђена је и *Повељом Библиојтекарској друшјива Србије* 2008. године, наградом „Душан Панковић“ 2012. године, а потом и наградом *Зайис* Библиотекарског друштва Србије.

Сасвим заслужено Марији Орбовић припало је и нешто суштински вредније од награда – истраживачка срећа да прикупи расејана сведочанства многих живота, да пажљиво рестаурира белине које су начинили време и немар, да ишчита многе знакове поред којих су можда многи до тада прошли, журећи да открију „велике“ тајне и свету представе „епохална“ открића. При томе јој се указала и прилика да отклони неке значајне грешке и укаже на важна, а заборављена остварења и њихове ауторе. Одређене теме, поједине неправедно незаписане судбине, рукописи и пожутеле књиге, као да су деценијама чекале њену истраживачку интуицију, тиху упорност и умеће да их пренесе у свет библиографема или преточи у занимљиве ванвременске приче о људским животима. Каткада су те предисторије проналазака, те повести о приметним библиографским путевима и неозначеним раскршћима којима је Марија Орбовић пролазила, бивале занимљивије и од коначних резултата истраживања. У сваком случају, ономе које имао привилегију да о њима нешто сазна, јасније су сведочиле о решености овог библиографа да истраје и стрпљењу да пажљиво ишчитава и оне путоказе који су за друге остајали невидљиви.

Приводећи крају још један значајан прилог завичајној чачанској библиографији - биобиблиографију књижевника Драгослава Грбића, Марија Орбовић је, вођена носталгијом и својим високим моралним начелима, недавно започела обиман и тежак рад на прилозима за библиографију свог родног Врбаса. Зато летимични поглед на свеукупни досадашњи библиографски попис радова Марије Орбовић, потврђује да изузетни људи и истински ствараоци могу да имају више од једног завичаја. Једном се одужујући, други завичај својом професионалном оданошћу заслужујући, Марија Орбовић, на неопозиви начин надилази све покушаје да се људи ограниче на једно време и скучени простор. Спајајући дух различитих времена и удаљене крајеве у свом истраживању, она доказује да је

једини истински завичај посвећених библиотекара управо књига. Неутажива жудња за књигом, она о којој сведочи Хамваш у речима којима је започет овај покушај да се осветли портрет Марије Орбовић, може се заборавити једино још дубљим понирањем у текст, било да је штампан, било да је писан руком на хартији, коверти или остављен као случајан траг који води до открића. Одласком у пензију, истински библиотекар наставља да живи своју једино могућу судбину – ону међу књигама, које су наши завичаји које свуда можемо понети са собом. Зато пред Маријом Орбовић, надамо се, тек стоје нови истраживачки изазови и остварења која ће се прибродјати светлим траговима које нам је ненаметљиво и отмено остављала. Следећи их, биће нам у свакој библиотекарској, па и људској недоумици, лакше да одлучимо куда и како нам ваља ићи.

ПРИЛОЗИ ЗА БИБЛИОГРАФИЈУ МАРИЈЕ ОРБОВИЋ

А) РАДОВИ МАРИЈЕ ОРБОВИЋ

1. Монографске публикације

1. Бој на Љубићу : 1815 – 1990 : каталог / [избор грађе за изложбу и каталог Биљана Николић, Милица Баковић, Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека, 1990 (Чачак : Литопапир). – 28 стр. : илустр. ; 21 cm
2. Изложба књига Танасија Младеновића : каталог / [изложбу и каталог припремила Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека, 1991 (б. м. : б. и.) – 11 стр. : илустр. ; 21 cm
3. Богородица Градачка : прилог за библиографију / [прилог за библиографију израдиле] Марија Орбовић, Биљана Николић. – Чачак : Градска библиотека, 1992 (б. м. : б. и.). – 60 стр. ; 20 cm
4. Богородица Градачка кроз векове : каталог / [изложбу и каталог припремиле Биљана Николић и Марија Орбовић ; фотографије Зоран Милошевић ; ликовни део изложбе Грујица Лазаревић]. – Чачак : Градска библиотека, 1992 (Чачак : Литопапир). – 20 стр. : илустр. ; 21 cm
Каталог за изложбу поводом прославе 800 година цркве Св. Вазнесења.
5. На стазама стварања : каталог изложбе књига и радова Љубомира Марковића / [Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека, 1993 (б. м. : б. и.). – 15 стр. ; 21 cm
6. Библиографија др Радула Марковића : прилог. – Чачак : Градска библиотека, 1994 (б. м. : б.и.). – 80 стр. ; 22 cm. – (Едиција Завичајна библиографија ; 4)
7. Књижевно дело Милована Данојлића : каталог изложбе / [аутор изложбе и каталога Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека, 1995 (Чачак : Калиопа). – 24 стр. ; 21 cm

8. Миодраг Павловић : изложба књига : каталог / [аутор изложбе и каталога Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека, 1996 (б. м. : б. и.). – 62 стр. : илустр. ; 21 см
9. Чачанско штампарство и издаваштво : библиографија 1833-1941 / Марија Орбовић. – Чачак : Градска библиотека, 1998 (Чачак : Графика Јуреш). – 218 стр. : илустр. ; 22 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; 9)
Тираж 500. „Изд. поводом 150 година Читалишта и 100 година штампарства у Чачку“. – Регистри.
10. Чачанско штампарство и издаваштво : каталог изложбе / [аутор изложбе и каталога Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека, 1998 (Чачак : Графика Јуреш). – 30 стр. : илустр. ; 18 см
Податак о аутору преузет с полеђине насл. листа. - „Поводом 150 година Читалишта и века штампарства у Чачку“. - Тираж 300.
11. Врело : 1/1983-25/2001 : библиографија / Марија Орбовић. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ ; Београд : Завичајно друштво „Трнава“, 2001 (Чачак : Бајић). – 87 стр. ; 20 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; 10)
Тираж 200. – Стр. 5-6: Двадесет и пет бројева часописа „Врело“ / Ранко Симовић. – Регистри.
12. Милосав Тешић : каталог за изложбу књига „Прелест језика“ / [аутор изложбе и каталога] Оливера Вуксановић. Прилог за библиографију / Марија Орбовић. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2001 (Чачак : Графика Јуреш). – 48 стр. : илустр. ; 22 см. – (Едиција Каталози изложби)
Тираж 300. – На прелим. стр.: 38. Дисово пролеће. – Кључар језика и памћења / Александар Јовановић: стр. 5-10.
13. Пером у живот : каталог изложбе : [Синиша Пауновић у књигама, документима и фотографијама]. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ ; Београд : породица Синише Пауновића, 2002 (Чачак : Светлост). – 101 стр. : илустр. ; 23 см. – (Едиција Каталози изложби)
„Изложба је отворена у Уметничкој галерији „Надежда Петровић“ у Чачку у оквиру програма 39. Дисовог пролећа“ --> импресум. – Тираж 300. – Литература о Синиши Пауновићу: стр. 85-88.
14. Градац : библиографија 1-151 / Мила Јовашевић, Марија Орбовић. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2005 (Београд : Зухра). – 168 стр. ; 25 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; књ. 11)
Тираж 500. – Стр. 8-9: Путоказ / Милан Влајчић. – Стр. 10-11: Одакле долазимо? Ко смо? Куда идемо? / Бранко Кукић. – Стр. 11-13: Зашто „Градац“? / Миленко Пајић. – Регистри.
15. Плави дозиви Радојка Николића : био-библиографија / Марија Орбовић. – 1. изд. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007

- (Чачак : Графика Јуреш). – 150 стр. : илустр. ; 21 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; 13)
Тираж 300. – Прилози : стр. 113-150. – Регистар.
16. Испуњен живот : биобиблиографија Синише Пауновића. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2008 (Београд : Чигоја штампа). – 380 стр. : илустр. ; 24 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; 14)
„Изд. поводом 160 година Градске библиотеке и 600 година првог помена имена Чачка у писаним документима“ --> колофон. – Тираж 500. – Напомене и библиографске референце уз текст. – Регистри. – Resume.
17. Прочитане године : од Друштва Читања Српско-Славенскиј Новина до Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ : [каталог изложбе] / [аутори изложбе и каталога Оливера Недељковић, Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2008 (Чачак : Графика Јуреш). – 65 стр. : илустр. ; 22 см + 1 електронски оптички диск (CD-ROM) . – (Едиција Каталози изложби) Тираж 500.
18. Врело : библиографија II 2002-2008 / Марија Орбовић, Душан Баралић . – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2009 (Београд : Наука и друштво). – 116 стр. : илустр. ; 22 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; 15)
Тираж 200. – Стр. 3: О раду на часопису „Врело“ / Ранко Симовић. – Регистар.
19. Полет : (1924-1926). – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2009 (Чачак : Графика Јуреш) . – 201 стр. : илустр. ; 22 см. – (Едиција Завичајна библиографија ; 16)
Тираж 300. – Регистри.

2. Сејарашџи

20. Књижар и штампар Исаило А. Петровић / Марија Орбовић. – Чачак : Народни музеј, 1996. – Стр. 143-153.
П. о.: Зборник радова Народног музеја; бр. 26, 1996.
21. Културна догађања у Чачку у деловоднику штампарије Стевана Матића / Марија Орбовић. – Чачак : Народни музеј, 1997. – Стр. 261-285.
П. о.: Зборник радова Народног музеја; бр. 27, 1997.
22. Плакати Заједнице Дома и школе Чачанске гимназије / Марија Орбовић . – Чачак : Народни музеј, 1998. – Стр. 161-190.
П. о.: Зборник радова Народног музеја; бр. 28, 1998.
23. Синиша Пауновић : (1903-1995) / Марија Орбовић . – Чачак : Народни музеј, 2001. – Стр. 155-183.
П. о.: Зборник радова Народног музеја ; бр. 31, 2001.

24. Непозната Милена Бојовић / Марија Орбовић. – Чачак : Народни музеј, 2006. – Стр. 77-98.
П. о.: Зборник радова Народног музеја; бр. 36, 2006.
25. Веселин Миликић у сећањима савременика / Марија Орбовић. – Чачак : Народни музеј, 2007. – Стр. 73-96.
П. о.: Зборник радова Народног музеја; бр. 37, 2007.
26. Књижевна периодика у Чачку између два рата / Марија Орбовић. – Чачак : Народни музеј, 2008. – Стр. 211-232.
П. о.: Зборник радова Народног музеја; бр. 38, 2008.
27. Заборављени уметник Милорад Јовановић : (1897-1966) / Марија Орбовић. – Чачак : Народни музеј, 2009. – Стр. 173-200.
П. о.: Зборник радова Народног музеја, бр. 39, 2009.

3. Прилози у књијама

28. Објављене и друге публикације / библиографију припремила Марија Орбовић.
У: Градска библиотека : 1848- 1998 : документа / [припремили Даница Оташевић, Радован М. Маринковић]. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 1998. – Стр. 28-36.
29. Песништво Миодрага Божанића / Марија Орбовић.
У: Жетва душе / Миодраг Божанић ; приредила и предговор написала Марија Орбовић. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ : Д. Комненић, 2000. – Стр. 7-14.
30. Приповетке Данице Марковић / Марија Орбовић.
У: Купачица и змија / Даница Марковић ; [приредила и предговор написала Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2003. – Стр. 7-21.
31. Три деценије завичајних фондова / Марија Орбовић.
У: Стање и перспективе развоја завичајних фондова : зборник радова. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2004. – Стр. 40- 45.
32. Синиша Пауновић – сведок историје / Марија Орбовић.
У: Кад су летеле камилавке / Синиша Пауновић. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ : Породица Пауновић, 2006. – Стр. 255-259.
33. Даница Марковић и женски покрет / Марија Орбовић.
У: Тренуци Данице Марковић : зборник радова. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007. – Стр. 193-198.

34. Збирка новинских исечака у Градској библиотеци „Владислав Петковић Дис“ у Чачку / Марија Орбовић.
У: Колекције у библиотекама. – Крушевац : Заједница матичних библиотека Србије : Народна библиотека Крушевац, 2008. – Стр. 201-205.
35. Завичајна библиографија као извор допуна за националну библиографију / Марија Орбовић.
У: Српска библиографија данас : зборник радова / [главни и одговорни уредник Александра Вранеш]. – Нови Сад : Магица српска, 2008. – Стр. 183- 186.
36. Рецензија / Марија Орбовић.
У: Развитак : библиографија : (1961-2011) / Бобан Ђорђевић. – Зајечар : Центар за културу града Зајечара, 2012. – Стр. 277.

4. Прилози у серијским публикацијама

37. Концепција општинског централног каталога у Чачку / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – Год. 3, бр. 2-3 (1990), стр. 15-21.
38. Летопис / М. [Марија] Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – Год. 3, бр. 2-3 (1990), стр. 78-81.
39. Издања у Чачку у 1989 / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – Год. 3, бр. 2-3 (1990), стр. 85.
40. О 27. Дисовом пролећу / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 21 (15-16. мај 1991), стр. 4.
41. Издања у Чачку у 1990. и 1991 / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – Год. 4, бр. 4 (децембар 1991), стр. 97-99.
42. Летопис / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – Год. 4, бр. 4 (децембар 1991), стр. 95-97.
43. Рад Миливоја Филиповића на ширењу књиге у пожешком и ариљском крају / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – Год. 4, бр. 4 (децембар 1991), стр. 29-34.
44. Дис, то је божанска компонента : [разговор са Алеком Вукадиновићем] / Алек Вукадиновић ; разговор водила Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 22 (20-21. мај 1992), стр. 1, 3.
45. Летопис / М. [Марија] Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 22 (20-21. мај 1992), стр. 7
46. Летопис / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке. – Год. 5, бр. 5 (септембра 1993), стр. 28-30.
47. Летопис / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 23 (20-21. мај 1993), стр. 11.

48. Летопис / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 24 (19-20. мај 1994), стр. 7.
49. Издавачка делатност Градске библиотеке / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 6, бр. 6 (1994), стр. 12-20.
50. Летопис / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 6, бр. 6 (1994), стр. 45-47.
51. Издања у Чачку / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 6, бр. 6 (1994), стр. 48-51.
52. Дис у „Књижевној недељи“ / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 26 (24. мај 1996), стр. 5.
53. Књижар и штампар Исаило А. Петровић / Марија Орбовић.
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Бр. 26 (1996), стр. 143-153.
54. Школске библиотеке у Моравичком округу / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 7-8 (децембар 1996), стр. 15-25.
55. Издања у Чачку / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 7-8 (1996), стр. 100-107
56. Дисово пролеће / Марија Орбовић.
У: Заједница библиотека (Београд). – ISSN 0351-2061. – Год. 20, бр. 1-2 (1997), стр. 125-135.
57. Од „Идиле“ до „Недовршених песама“ : поводом 80 година од смрти Владислава Петковића Диса / Марија Орбовић.
У: Књижевне новине (Београд). – Год. 50, бр. 953 (1. IV 1997), стр. 10.
58. Живим сахрањен као у ноћи : последњи Дисови стихови / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 27 (22. мај 1997), стр. 18.
59. Заједница дома и школе чачанске Гимназије : уз 160-годишњицу Гимназије у Чачку / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 66, бр. 42 (17. октобар 1997), стр. 8.
60. Културна догађања у Чачку у деловоднику штампарије Стевана Матића / Марија Орбовић.
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Бр. 27 (1997), стр. 261-285.
61. Књижар и штампар Исаило А. Петровић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 66, бр. 35 (29. август 1997), стр. 10.
62. Књижар и штампар Исаило А. Петровић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 66, бр. 36 (5. септембар 1997), стр. 10.
63. Народне песме са Голије : (Словенка Марић : *Кроз јору, кроз зелену*, Дом културе, Ивањица, 1997) / Марија Орбовић.

- У: Просветни преглед (Београд). – ISSN 0033-1651. – Год. 52, бр. 1982 (22. 10. 1997), стр. 11.
64. Народне песме са Голије : (Словенка Марић: *Кроз јору, кроз зелену*, Дом културе, Ивањица, 1997) / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 66, бр. 43 (24. октобар 1997), стр. 9.
65. Жичка библиотека „Свети Лазар“ / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 8, бр. 9 (децембар 1997), стр. 50-61.
66. Издања у Чачку / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 8, бр. 9 (децембар 1997), стр. 82-86.
67. Брдо мудрости : (Радојко Николић: *Усијења на Овчар*, Чачак, Графика Јуреш, 1998) / Марија Орбовић.
У: Просветни преглед (Београд). – ISSN 0033-1651. – Год. 53, бр. 2003 (8. април 1998), стр. 11.
68. Век штампарства у Чачку / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 28 (22. мај 1998), стр. 34.
69. Први штампари / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 38 (18. септембар 1998), стр. 9.
70. Писци и књиге / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 39 (25. септембар 1998), стр. 9.
71. Просветар и писац Јован М. Поповић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 40 (2. октобар 1998), стр. 9.
72. Народни новинар и песник Светислав Јеремић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 41 (9. октобар 1998), стр. 11.
73. Професор и писац Недељко Гиздавић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 42 (16. октобар 1998), стр. 10.
74. Песник и критичар Војислав Ј. Илић-Млађи / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 43 (23. октобар 1998), стр. 9.
75. Професор и писац Властимир Матић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 67, бр. 44 (30. октобар 1998), стр. 9.
76. Библиотечки стручњак Љубица Марковић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 45 (6. новембар 1998), стр. 9.
77. Трагични писац Срећко Пантовић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 46 (13. новембар 1998), стр. 9.
78. Песник и теолог Јелисије Андрић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 47 (20. новембар 1998), стр. 10.
79. Неостварени завет Миодрага Божанића / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 48 (27. новембар 1998), стр. 10.

80. Професор и писац Сава Ристановић / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 49 (4. децембар 1998), стр. 9.
81. Сликари и песници Владимир Ж. Костин / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 67, бр. 50 (11. децембар 1998), стр. 9.
82. Плакати Заједнице дома и школе Чачанске гимназије / Марија Орбовић.
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Бр. 28 (1998), стр. 161-190.
83. Глумац Милоје Достанић / Марија Орбовић.
У: Драгачевски трубач (Гуча). – Бр. 30 (1999), стр. 15.
84. Љубић – новине за народ / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 68, бр. 28 (16. јул 1999), стр. 8.
85. Недовршене Дисове песме / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 29 (24-28. мај 1999), стр. 6-7.
86. Штампарство и издаваштво у Чачку од 1833. до 1941. године : допуна „Српској библиографији. Књиге 1868-1944“ / Марија Орбовић.
У: Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића '98 (Инђија) – ISSN 1450-8699. – Год. 11 (1999), стр. 71-91.
87. Књиџар и штампар Isailo A. Petrović / Marija Orbović.
У: Art 032 (Ћаџак). – Бр. 3 (2000), стр. 48-50.
88. Потврђена стручност : новински чланци Радомира Станића / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 69, бр. 9 (10. март 2000), стр. 9.
89. Рани Дис / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 31 (18. и 19. мај 2000), стр. 18-20.
Уз текст аутографи Дисових песама.
90. Календар „Свети Лазар“ / Марија Орбовић.
У: Српски народни календар за просту 2002. годину (Чачак). – (2001), стр. 105-108.
Одломак из књиге *Чачанско штампарство и издаваштво : библиографија 1833-1941*, Градска библиотека, Чачак, 1998.
91. Синиша Пауновић : (1903-1995) / Марија Орбовић.
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Бр. 31 (2001), стр. 155-184.
92. Под завичајним небом : Синиша Пауновић (1903-1995) / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 33 (23. и 24. мај 2002), стр. 36-37.
93. Rastko Petrović, „usamljenik u večnosti“ / Marija Orbović.
У: Art 032 (Ћаџак). – ISSN 1451-0197. – Бр. 7 (2003), стр. 70-72.
94. Jedan susret sa Dučićem / Marija Orbović.
У: Art 032 (Ћаџак). – ISSN 1451-0197. – Бр. 8 (2003), стр. 70-72.

95. Тренуци, расположења и – крст : проза Данице Марковић / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 34 (28-30. маја 2003), стр. 34-35.
96. „Врело“, мало познати часопис Завичајног друштва Трнава код Чачка / Марија Орбовић.
У: Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића (Инђија) . – ISSN 1450-8699. – Год. 13 (2003), стр. 149-155.
97. Душа би хтела оно чега нема : (Синиша Пауновић: *Присени*, Чачак, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2003) / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 35 (19-21. мај 2004), стр. 38.
98. Сведочанство трајања : (Чедомир Вишњић: *Срби у Хрвајској 1918-1941* : анотирана библиографија, Загреб, 2000) / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 9, бр. 10 (2003), стр. 09-114.
99. Прилози за чачанску библиографију / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Год. 9, бр. 10 (2003), стр. 115-142.
100. „Врело“, мало познати часопис Завичајног друштва Трнава код Чачка / Марија Орбовић.
У: Врело (Београд). – Бр. 29 (2004), стр. 147-155.
101. Tin Ujević u sećanju Siniše Paunovića / Marija Orbović.
У: Art 032 (Čačak). – ISSN 1451-0197. – Br. 9 (2004), str. 51-52.
102. У част завичајне књиге / Марија Орбовић.
У: Панчевачко читалиште (Панчево). – ISSN 1451-3048. – Год. 3, бр. 4 (мај 2004), стр. 51.
103. Прилози за чачанску библиографију / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 11 (2004), стр. 113-157.
104. Разрешење псеудонима Стеван П. Хоповски / Марија Орбовић.
У: Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Маихаиловића '04 (Инђија). – ISSN 1450-8699. – Год. 14 (2004), стр. 131-136.
105. Дојчило Митровић и чачанска периодика / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 12 (2005), стр. 95-112.
106. Прилози за чачанску библиографију / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 12 (2005), стр. 129-157.
107. Дис у школском програму / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 36 (16-20. мај 2004), стр. 28.
108. Дојчило Митровић – уредник послератних листова / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 13 (2006), стр. 111-122.

109. Прилози за чачанску библиографију / Марија Орбовић
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 13 (2006), стр. 133-164.
110. Даница Марковић у Топличком устанку / Марија Орбовић.
У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122. – Год. 5, бр. 47-48 (1. јул – 1. август 2006), стр. 17.
111. Три писма Данице Марковић Ивану Вазову / Марија Орбовић.
У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122. – Год. 5, бр. 49 (1. септембар 2006), стр. 14.
112. Непозната Милена Бојовић / Марија Орбовић.
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Бр. 36 (2006), стр. 77-98.
113. Неупућени прекори : (непозната писма Дисове супруге Тинке) / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0351-0417. – Бр. 38 (24-25. мај 2007), стр. 18-19.
114. Стеван Павловић – „Ст. Горски“ : прилог за српску биобиблиографију / Марија Орбовић.
У: Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића '06 (Инђија) . –ISSN 1450-8699. – (2007), стр. 95-99.
115. Веселин Миликић у сећањима савременика / Марија Орбовић.
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262 37. – Бр. 37 (2007), стр. 73-96.
116. Тиослав Матић, први послератни председник књижнице и читаонице у Чачку / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. –Бр. 14/2007 (2008), стр. 183-188.
117. Прилози за чачанску библиографију : издавачко-штампарска продукција 2007 / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 14/2007 (2008), стр. 263-291.
118. Тиослав Матић, први послератни председник књижнице и читаонице / Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 75, бр. 9 (29. фебруар 2008), стр. 24.
119. Италијанска студија о Дису / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0351-0417. – Вр. 39 (2008), стр. 20-21.
120. Чачанска завичајна библиографија / Марија Орбовић.
У: Библиотекар (Београд). – ISSN 0006 -1816. – Год. 50, св. 1-2 (2008), стр. 149-152.
121. Књижевна периодика у Чачку између два рата / Марија Орбовић.

- У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Год. 38 (2008), стр. 211-232.
122. Životna beležnica : (Radojko Nikolić, „Prolazne prilike“, Gornji Milanovac, Lio, 2006) / Marija Orbović.
У: Art 032 (Čačak). – ISSN 1451-0197. – God. 10, br. 18 (2008), str. 93-94.
123. Исправљена неправда : (Борјанка Трајковић, „Никола Кашиковић : живот и дело“, Београд, Народна библиотека Србије, 2006) / Марија Орбовић.
У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122 . – Год. 7, бр. 73 (1. септембар 2008), стр. 15.
124. La Patrie Serbe и Дис / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0351-0417 . – Бр. 40 (2009), стр. 18-19.
125. Заборављени уметник Милорад Јовановић : (1897-1966) / Марија Орбовић
У: Зборник радова Народног музеја (Чачак). – ISSN 0350-7262. – Год. 39 (2009), стр. 173-200.
126. Плакати Заједнице дома и школе Чачанске гимназије / Марија Орбовић.
У: Гимназион (Чачак). – ISSN 1820-5216. – Год. 5, бр. 7 (2009), стр. 13-14.
127. Прилози за чачанску библиографију : издавачко-штампарска продукција 2008 / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-7595. – Бр. 15/2008 (2009), стр. 167-200.
128. Периша Г. Богдановић у чачанском „Полету“ / Марија Орбовић.
У: Змајевац (Брезовац) . – Бр. 3 (2010), стр. 12-14.
129. Анонимни сарадници часописа „Поле“ / Марија Орбовић.
У: Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића '08 (Инђија) . – ISSN 1450-8699. – Год. 15 (2010), стр. 159-170.
130. Прилози за чачанску библиографију : издавачко-штампарска продукција 2009 / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). – ISSN 0353-759. – Бр. 16/2009 (2010), стр. 181-201.
131. Заборављени уметник Милорад Јовановић : (1897-1966) / Марија Орбовић.
У: Гимназион (Чачак). – ISSN 1820-5216. – Год. 7, бр. 10 (2011), стр. 7-8.
132. Књиге за народ : (Жарко Војновић, „Из Спарте светлост то јест Живот и подвизи Каменка и Павла Браће Јовановића, уједно и библиографија издања“, Градска библиотека Панчево, 2010) / Марија Орбовић.
У: Крагујевачко читалиште (Крагујевац). – ISSN 2217-2327. – Год. 16, бр. 32 (децембар 2011), стр. 36-38.
133. Лист „Телечка“ о друштвеном и културном животу у Врбасу од 1883. до 1889. године / Марија Орбовић.
У: Траг (Врбас). – ISSN 1451-9437. – Год. 7, бр. 28 (децембар 2011), стр. 157-163.

134. Штампарство и издаваштво у Врбасу од 1896. до 1944. године / Марија Орбовић.
У: Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића '10 (Инђија) . – ISSN 1450-8699. – Год 17 (2012), стр. 201-211.
135. Андреас Сколка и гимназија у Новом Врбасу / Марија Орбовић.
У: Траг (Врбас) . – ISSN 1451-943. – Год. 7, бр. 28 (децембар 2011), 169-176.
136. Прилози за чачанску библиографију : издавачко-штампарска продукција 2010 / Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак). –ISSN 0353-7595. – Бр. 17/2010 (2011), стр. 213-237.
137. Изабрана дела Божидара Ковачевића : („Мирис векова“, приповетке, 2010, „О српској књижевности“, есеји, чланци, 2011, приређивач Станиша Војиновић, *Прометјеј*, Београд) / Марија Орбовић.
У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122 . – Год. 10, бр. 103 (1. јануар и 1. фебруар 2012), стр. 19.
138. Све било је музика : (Ђорђевић, Бобан : *Све било је музика* : био-библиографија Владислава Хиршла, Зајечар : Историјски архив „Тимочка крајина“ : Породица Хиршл, 2011) / Марија Орбовић.
У: Панчевачко читалиште (Панчево). – ISSN 1451-3048. – Год. 11, бр. 20 (мај 2012), стр. 107.
139. Недовршена прича / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0351-0417. – Бр. 43 (2012), стр. 34.
140. Читалачко друштво – Казино у Новом Врбасу / Марија Орбовић.
У: Траг (Врбас). – ISSN 1451-943. – Год. 8, бр. 31 (септембар 2012), стр. 172-182.
141. Прилози за чачанску библиографију : издавачко-штампарска продукција 2011/ Марија Орбовић.
У: Глас библиотеке (Чачак) . – Бр. 18/2011 (2012), стр. 173-214.
142. Библиографија „Историјске баштине“ 1-20, аутора мр Александра Савића и Драгославе Родаљевић, Историјски архив, Ужице, 2011 / Марија Орбовић.
У: Историјска баштина (Ужице). – ISSN 0352-2822. – Бр. 21 (2012), стр. 318.
143. Узорна и оригинална библиографија : Оливера Недељковић, *Светиљка за Александра Рисџовића* : прилози за библиографију : 1950-2011, Чачак, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2011 / Марија Орбовић.
У: Српски књижевни лист (Београд). – ISSN 2334-6000. – Год. 2/12, бр. 4/109 (март и април 2013), стр. 19.
144. Узорна и оригинална библиографија : Оливера Недељковић, *Светиљка за Александра Рисџовића* : прилози за библиографију : 1950-2011, Чачак, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2011 / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 2334-6000. – Бр. 44 (9-31. мај 2013), стр. 19.

145. Владислав Поповић Вапа : 1930–2012 : In memoriam / Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 2334-6000. – Бр. 44 (9-31. мај 2013), стр. 75.

5. *Инџервју*

146. Једна српска орхидеја [интервју] / Марија Орбовић ; [разговор водила] Анђелка Цвијић.
У: Политика (Београд). – Год. 100, бр. 32189 (19. VI 2003), стр. А 17.

Б) ПРИРЕЂИВАЧКИ РАД

1. *Монографске њубликације*

147. БОЖАНИЋ, Миодраг
Жетва душе / Миодраг Божанић ; приредила и предговор написала Марија Орбовић. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2000. – 132 стр. : илустр. ; 21 см. – (Завичајна библиотека „Врела“ ; 2)
148. МАРКОВИЋ, Даница
Купачица и змија / Даница Марковић ; [приредила и предговор написала Марија Орбовић]. – Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2003. – 307 стр. ; 21 см. – (Завичајна библиотека „Врела“ ; књ. 4)

2. *Прилози у серијским њубликацијама*

149. ПАВЛОВИЋ, Миодраг
У спомен утопљеном песнику : Миодраг Павловић о Владиславу Петковићу Дису / приредиле Милица Баковић и Марија Орбовић.
У : Чачански глас (Чачак). – Год. 65, бр. 18 (24. мај 1996), стр. 7.
150. АГА од Рибника и Мали Маријан : (из Трнавe) / приредила Марија Орбовић.
У: Врело (Београд). – Бр. 23 (2000), стр. 161-164.
151. ПАУНОВИЋ, Синиша
Синиша Пауновић: У фијакерима, уз музику и песму кроз Чачак / приредила Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 32 (17. и 18. мај 2001), стр. 24-25.
152. ПАУНОВИЋ, Синиша
Повратак у завичај : Синиша Пауновић о себи : фељтон : Детињство у Чачку / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 71, бр. 15 (19. април 2002), стр. 10.
153. ПАУНОВИЋ, Синиша

- Повратак у завичај : Синиша Пауновић о себи 2 : фељтон : Новинарски штрајк / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 71, бр. 16-17 (26. април 2002), стр. 8.
154. ПАУНОВИЋ, Синиша
Повратак у завичај : Синиша Пауновић о себи 3 : фељтон : У окупираном Чачку / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 71, бр. 18 (10. мај 2002), стр. 13.
155. ПАУНОВИЋ, Синиша
Повратак у завичај : Синиша Пауновић о себи 4 : фељтон : Књижевни првенци / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 71, бр. 19 (17. мај 2002), стр. 12.
156. ПАУНОВИЋ, Синиша
Повратак у завичај : Синиша Пауновић о себи 5 : фељтон : У *Полиџици* / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 71, бр. 20 (24. мај 2002), стр. 12.
157. ПАУНОВИЋ, Синиша
Повратак у завичај : Синиша Пауновић о себи 6: фељтон : Бурни догађаји 1941. / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год 71, бр.211 (31. мај 2002), стр. 21.
158. МАРКОВИЋ, Даница
Даница Марковић : Ратна епизода / приредила Марија Орбовић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 72, бр. 13 (11. април 2003), стр. 13.
159. ПЕТРОВИЋ, Растко
Преписка Растка Петровића и Слободана Јовановића / Растко Петровић ; приредила Марија Орбовић.
У: Кораци (Крагујевац). – Год. 36, књ. 33, св. 9-10 (2003), стр. 63-82.
160. ПРОТИЋ, Милисав
Милисав Протић : Стјеник и његове пећине у којима су некада биле калуђерске испоснице : најлепши део Јелице планине / приредила М. [Марија] Орбовић.
У: Врело (Београд). – Бр. 28 (2003), стр. 105-108.
161. ВЕСКОВИЋ, Драгић
Под Бањицом црква Жежевица прославила је јуче шест стотина година : службу Божију служио је епископ г. Николај / приредила Марија Орбовић.
У: Врело (Београд). – Бр. 28 (2003), стр. 109-111.
162. В. Б.
Непознати подаци о раду песника Диса у Крајини / В. Б. ; приредила Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 35 (19-21. мај 2004), стр. 20-21.

163. СЕЋАЊА на Вељка Петровића / приредила Марија Орбовић.
У: Домети (Сомбор). – ISSN 0351-0425. – Год. 32, бр. 122-123 (2005), стр. 81-91.
164. ДИС и Душан Поповић / приредила Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0315-0417. – Бр. 38 (24-25. мај 2007), стр. 22-23.
165. МИЛИСАВАЦ, Живан
Неодужен дуг / Живан Милисавец ; приредила Марија Орбовић.
У: Летопис Матице српске (Нови Сад). – ISSN 0025-5939. – Год. 183, књ. 479, св. 3 (март 2007), стр. 396-403.
166. РАДИЋ, Душан
На мом гробу засадићеш храст / Душан Радић ; приредила Марија Орбовић.
У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122. – Год. 7, бр. 70 (1. јун 2008), стр. 18.
167. УЈЕВИЋ, Тин
Тин Ујевић у чачанском „Полету“ / Тин Ујевић ; приредила Марија Орбовић.
У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122. – Год. 8, бр. 84-85 (1. септембар - 1. октобар 2009), стр. 22-23.
168. ПЕТКОВИЋ, Христина
Дисова земаљска срећа / Христина Петковић ; приредила Марија Орбовић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0315-0417. – Бр. 41 (2010), стр. 30-31.
Садржи: *Нина*.

В) ЛИТЕРАТУРА

1. У књијама

169. БОЖОВИЋ, Гојко
Приповетке Данице Марковић : интима и модернизација / Гојко Божовић.
У: Тренуци Данице Марковић : зборник радова / уредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007. – Стр. 37-43.

170. ГАРОЊА Радованац, Славица
 Фолклорни мотиви и усмени приповедни поступци у прози Данице Марковић / Славица Гароња-Радованац.
 У: Тренуци Данице Марковић : зборник радова / уредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007. – Стр. 37-43.
171. ГАРОЊА Радованац, Славица
 Непознати прозни опус Данице Марковић / Славица Гароња Радованац.
 У: Жена у српској књижевности / Славица Гароња Радованац. – Нови Сад : Дневник, 2010. – Стр. 155-175.
172. КОХ, Магдалена
 Између стварности и маште : лирска аутобиографија Данице Марковић / Магдалена Кох.
 У: --- Кад сазремо као култура --- : стваралаштво српских списатељица на почетку XX века : канон-жанр-род / Магдалена Кох. – Београд : Службени гласник, 2012. – Стр. 225-245.
173. КОХ, Магдалена
 Завршетак / Магдалена Кох.
 У: --- Кад сазремо као култура --- : стваралаштво српских списатељица на почетку XX века : канон-жанр-род / Магдалена Кох. – Београд : Службени гласник, 2012. – Стр. 301-306.
174. НЕДИЋ, Марко
 Приповетке Данице Марковић / Марко Недић.
 У: Тренуци Данице Марковић : зборник радова / уредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007. – Стр. 17-28.
175. НЕДИЋ, Марко
 Приповетке Данице Марковић / Марко Недић.
 У: Стилска преплитања / Марко Недић. – Београд : Службени гласник, 2011. – Стр. 79-97.
176. ПЕКОВИЋ, Слободанка
 Традиционално и модерно у прози Данице Марковић / Слободанка Пековић.
 У: Тренуци Данице Марковић : зборник радова / уредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007. – Стр. 29-38.
177. СТОЈАНОВИЋ Пантовић, Бојана
 Модернизација песничког поступка Данице Марковић у светлу родне перспективе / Бојана Стојановић Пантовић.

У: Побуна против средишта : нови прилози о модерној српској књижевности / Бојана Стојановић Пантовић. – Панчево : Mali Nemo, 2006. – Стр. 67-74.

178. ТЕШИЋ, Гојко

Приче на размеђи : између реализма и модернизма / Гојко Тешић. У: Тренуци Данице Марковић : зборник радова / уредила Слободанка Пековић. – Београд : Институт за књижевност и уметност ; Чачак : Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2007. – Стр. 53-57.

179. ХАЦИЋ, Зорица

Збирка приповедака Данице Марковић / Зорица Хаџић. У: Историја једне самоће : поезија и проза Данице Марковић / Зорица Хаџић. – Нови Сад : Академска књига, 2007. – Стр. 188-192.

2. У њериодици

180. БРКОВИЋ, Мирјана

Две занимљиве књиге из библиотекарства : Марија Орбовић, *Чачанско шћамћарство и издаваштво* : библиографија 1833-1941, Чачак, 1998 / Мирјана Брковић. У: Годишњак Библиотеке Матице српске (Нови Сад). – ISSN 0351-3580. – (1999, изд. 2000) стр. 158-161.

181. ВОЈНОВИЋ, Станиша

Један прилог историји српске књижевне периодике : Марија Орбовић, *Полећ*, 1924-1926, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ / Станиша Војновић. У: Књижевни лист (Београд). – ISSN 1451-2122. – Год. 8, бр. 90-91 (1. март и 1. април 2010), стр. 9.

182. ГАРОЊА Радованац, Славица

Откриће заборављене књижевнице : (Даница Марковић : *Куйачица и змија*, приредила Марија Орбовић, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2003) / Славица Гароња Радованац. У: Кораци (Крагујевац). – ISSN 0454-3556. – Год. 36, књ. 33, св. 9-10 (2003), стр. 155-159.

183. ГАРОЊА Радованац, Славица

Откриће заборављене књижевнице : (Даница Марковић : *Куйачица и змија*, приредила Марија Орбовић, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2003) / Славица Гароња Радованац. У: Школски час (Београд). – ISSN 0354-348X. – Год. 22, бр. 3 (2004), стр. 111-115.

184. ГАРОЊА Радованац, Славица
Испуњен живот Синише Пауновића : Марија Орбовић, *Испуњен живои* : биобиблиографија Синише Пауновића, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ и породица Пауновић, Чачак, 2008 / Славица Гароња Радованац.
У: Крагујевачко читалиште (Крагујевац). – ISSN 1451-3048. – Год. 14, бр. 28 (децембар 2009), стр. 29-30.
185. ГЛУШЧЕВИЋ, Весна
Испуњен живот / Весна Глушчевић.
У: Mons Aureus (Смедерево). – ISSN 1451-3846. – Год. 6, бр. 21-22 (2008), стр. 167-170.
186. ЛЕШОВИЋ Станојевић, Зорица
„Купачица и змија“ : Градска библиотека објавила непознате приче Данице Марковић / Зорица Лешовић Станојевић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 71, бр. 17 (9. мај 2003), стр. 12.
187. ЛЕШОВИЋ Станојевић, Зорица
Само једна Трнава има своје „Врело“ / Зорица Лешовић Станојевић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 72, бр. 27 (9. јул 2004), стр. 12.
188. ЛЕШОВИЋ Станојевић, Зорица
Народни дух уклесан у камену : представљена био-библиографија „Плави дозиви Радојка Николића“ / Зорица Лешовић Станојевић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 75, бр. 9 (29. фебруар 2008), стр. 25.
189. ЛЕШОВИЋ Станојевић, Зорица
Један „Испуњен живот“ : из завичајне збирке портрета : библиографија Синише Пауновића / Зорица Лешовић Станојевић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 75, бр. 14 (29. март 2008), стр. 10.
190. ЛЕШОВИЋ Станојевић, Зорица
За трајан допринос српској библиографији : Марији Орбовић додељена награда „Душан Панковић“ / Зорица Лешовић Станојевић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 80, бр. 44 (16. новембар 2012), стр. 17.
191. МАРИНКОВИЋ, Радован М.
Речју против заборава : Марија Орбовић сачинила библиографију књига, часописа и листова који су штампани у Чачку до 1941. / Радован М. Маринковић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 68, бр. 6 (20. фебруар 1998), стр. 9.
192. МАРИНКОВИЋ, Радован М.
Верски листови : из пера награђених стваралаца / Радован М. Маринковић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 69, бр. 51/52 (29. децембар 1999), стр. 7

193. МАРИНКОВИЋ, Радован М.
Библиографија „Врела“ / Радован М. Маринковић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 71, бр. 37 (28. новембар 2001), стр. 11.
194. МАРИНКОВИЋ, Радован М.
Повратак изгубљеног песника : (Миодраг Миле Божанић, „Жетва душе“, збирка песама, приредила и предговор написала Марија Орбовић, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2000) / Радован М. Маринковић.
У: Чачански глас (Чачак). – Год. 71, бр. 9 (9. март 2001), стр. 9.
195. МАТОВИЋ, Маријана
Чачанска, а светска прича : Мила Јовашевић, Марија Орбовић, *Часопис* Градац : библиографија 1-151 : 1974-2004, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2005 / Маријана Матовић.
У: Глас библиотеке (Чачак) – ISSN 0353-7595. – Бр. 12 (2005, изд. 2006), стр. 113-127.
196. МАТОВИЋ, Маријана
Полеј : (1924-1926) / Маријана Матовић.
У: Глас библиотеке (Чачак) – ISSN 0353-7595. – Бр. 16 (2009, изд. 2010), стр. 171-176.
197. НЕДЕЉКОВИЋ, Оливера
Приповетке „српске орхидеје“: Даница Марковић : *Куйачица и змија*, приређивач Марија Орбовић, Завичајна библиотека Врела, Градска библиотека Владислав Петковић Дис, Чачак, 2003) / Оливера Недељковић.
У: *Mons Aureus* (Смедерево). – ISSN 1451-3846. – Год. 2, бр. 5-6 (2004), стр. 135-137.
198. НЕДЕЉКОВИЋ, Оливера
Писани кенотаф : Марија Орбовић, *Плави дозиви Радојка Николића*, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2005) / Оливера Недељковић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0315-0417. – Бр. 39 (12-23. мај 2008), стр. 29.
199. НЕДЕЉКОВИЋ, Оливера
Потврда и подстицај (Мила Јовашевић, Марија Орбовић, *Часопис* Градац : библиографија 1-151 : 1974-2004, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2005) / Оливера Недељковић.
У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0315-0417. – Бр. 37 (11-26. мај 2006), стр. 34.
200. НЕДЕЉКОВИЋ, Оливера
Пример знања и ентузијазма (Мила Јовашевић, Марија Орбовић, *Часопис* Градац : библиографија 1-151 : 1974-2004, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2005) / Оливера Недељковић.

- У: Панчевачко читалиште (Панчево). – ISSN 0315-0417. – Год. 5, бр. 8 (мај 2006), стр. 70.
201. НЕДЕЉКОВИЋ, Оливера
Завичајна библиографија као путоказ за набавку грађе / Оливера Недељковић.
У: Крагујевачко читалиште (Крагујевац). – ISSN 1451-3048. – Бр. 30 (2010), стр. 5-7.
202. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Идентитет непознатог аутора : Марија Орбовић, добитница награде „Стојан Новаковић“ за библиографију „Чачанско штампарство и издаваштво 1833-1941“, решила загонетку писца романа „Дечакова љубав“ из 1926 / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 97, бр. 30960 (5. јануар 2000), стр. 22.
203. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Укоричене приче из *Полијике* : седамдесет година после смрти Данице Марковић / Гвозден Оташевић.
У: Политика експрес (Београд). – Бр. 13916 (24. април 2003), стр. 17.
204. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Приче из *Полијике* / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 100, бр. 32138 (25. април 2003), стр. А 15.
205. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Поздрав бесмртности : ново о Растку Петровићу / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 100, бр. 32196 (26. април 2003), стр. Б 5.
206. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Госпођа Режан : Часопис *Art 032* штампао досад необјављену белешку Синише Пауновића о једној посети славног песника нашој редакцији / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 101, бр. (25. јануар 2004), стр. Б 5.
207. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Под ударом цензуре : брошуру „Крвава православна литија“ о нередицама у Београду јула 1937. године, под псеудонимом је написао Синиша Пауновић / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 102, бр. 32806 (7. март 2005), стр. 19.
208. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Сведок српске периодике : часопис „Градац“ добио библиографију / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 103, бр. 33146 (15. фебруар 2006), стр. 17.
209. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Документа о Конкордату / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 104, бр. 33523 (6. март 2007), стр. 17.

210. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Новинарски живот / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 105, бр. 33888 (12. март 2008), стр. 17.
211. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Награда за „Испуњен живот“ / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 106, бр. 34208 (1. фебруар 2009), стр. 15.
212. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Ујевић екавицом, Крклец и ћирилицом / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 107, бр. 34595 (1. март 2010), стр. 12.
213. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Дон Кихот из Чачка / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Београд). – Год. 107, бр. 34871 (5. децембар 2010), стр. 16.
214. ОТАШЕВИЋ, Гвозден
Нобеловац изгубио десет литара вина : Градска библиотека чува белешке уредника *Полиџике* Синише Пауновића о сусретима са Ивом Андрићем / Гвозден Оташевић.
У: Политика (Чачак). – Год. 108, бр. 34987 (3. април 2010), стр. 16.
215. ПАВКОВИЋ, Васа
Топли гласови из прошлости. Даница Марковић: *Куйачица и змија*, Чачак, 2003 / Васа Павковић.
У: Политика експрес (Београд). – (24. јул 2003), стр. 10.
216. ПАЈИЋ, Миленко
Кираџица и змија : sabrane pripovetke Danice Marković pred izlaskom iz štampe / Milenko Rajić.
У: Danas (Beograd). – Br. 2015-2016 (5-6. april 2003), str. 21.
217. ПАЈИЋ, Миленко
Непознате pripovetke Danice Marković / Milenko Rajić.
У: Danas (Beograd). – Br. 2204-2205 (11-12. oktobar 2003), str. 21.
218. ПЕКОВИЋ, Слободанка
Приче из теткине ризнице / Слободанка Пековић.
У: Свеске (Панчево). – ISSN 0353-5525. – Год. 15, бр. 70 (децембар 2003), стр. 181-183.
219. ПЕТРОВИЋ, Родољуб
Сељакова душа на камену : Марија Орбовић: „Плави дозиви Радојка Николића“ / Родољуб Петровић.
У: Чачанске новине (Чачак). – Год. 5, бр. 173 (15. I 2008), стр. 19.
220. РАДУЛОВИЋ, Здравка
Монографија омладинског књижевног часописа *Полећ* / Здравка Радуловић.

- У: Панчевачко читалиште (Панчево). – ISSN 1451-3048. – Год. 9, бр. 16 (мај 2010), стр. 98-99.
221. ТЕШИЋ, Гојко
 Причање на размеђи реализма и модернизма : (уз књигу „Купачица и змија“ – приређивање, предговор, хронологија, речник и коментари Марија Орбовић. Издавач Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2003) / Гојко Тешић.
 У: Дисово пролеће (Чачак). – ISSN 0351-0417. – Бр. 34 (28-30. мај 2003), стр. 32-33.
222. ТРАЈКОВИЋ, Борјанка
 Позавидеће нам и већи градови : (Марија Орбовић: *Чачанско шћамјарсџтво и издавашиџтво* 1833-1941, Градска библиотека, Чачак, 1998) / Борјанка Трајковић.
 У: Чачански глас (Чачак). – Год. 68, бр. 49 (18. децембар 1998), стр. 9.
223. ТРАЈКОВИЋ, Борјанка
 Књига за понос : (Марија Орбовић: *Чачанско шћамјарсџтво и издавашиџтво* 1833-1941) / Борјанка Трајковић.
 У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 29 (24-28. мај 1999), стр. 11.
224. ТРАЈКОВИЋ, Борјанка
Чачанско шћамјарсџтво и издавашиџтво : библиоџрафија 1833-1941 / Борјанка Трајковић.
 У: Гласник Народне библиотеке Србије (Београд). – ISSN 1450-8915. – Год. 1, бр. 1 (1999), стр. 401-403.
225. ТРАЈКОВИЋ, Борјанка
 Прилог Поменику заслужних Чачана : (Марија Орбовић, „Испуњен живот“: библиоџрафија Синише Пауновића, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, Чачак, 2008) / Борјанка Трајковић.
 У: Библиотекарство Српске (Вишеград). – ISSN 1840-4030. – Год. 1, бр. 1 (2008), стр. 109-113.
226. ТРАЈКОВИЋ, Борјанка
 Два значајна библиоџрафска рада из издавачке радионице Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ из Чачка / Борјанка Трајковић.
 У: Сусрети библиоџрафа у спомен на др Георгија Михаиловића '08 (Инђија) . – ISSN 1450-8699. – Год. 17 (2010), стр. 501-504.
227. ЂАЛОВИЋ, Бошко
 Зар је ово онај свет : (Миодраг Божанић, *Жетџва душе*, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, приређивач Марија Орбовић, Чачак, 2000) / Бошко Ђаловић.
 У: Дисово пролеће (Чачак). – Бр. 32 (17. и 18. мај 2001), стр. 31.

228. ЧОЛАК, Бојан

О најзначајнијој песникинји српске модерне : *Trenuci* Danice Marković, zbornik radova, uredila Slobodanka Peković; Institut za književnost i umetnost, Beograd, Gradska biblioteka „V. P. Dis“, Čačak, 2007 / Bojan Čolak.

У: *Danas* (Beograd). – God. 11, br. 3708-3709, (24-25. novembar 2007), dodatak Vikend, str. 9.

3. У лексиконима

229. МАРКОВИЋ, Љубомир

Орбовић, Марија / Љубомир Марковић, Светислав Марковић.

У: *Ко је ко у Чачку 1997* : 333 личности. – Чачак, 1997. – Стр. 74.

230. МАРКОВИЋ, Светислав

Орбовић, Марија / Светислав Марковић.

У: *Ко је ко у Чачку почетком трећег миленијума* : 470 личности. – Чачак, 2002. – Стр. 122.

231. СИМОВИЋ, Ранко

Орбовић, Марија / Ранко Симовић.

У: *Свезнање о Трнави*. – Београд : Завичајно друштво „Трнава“, 2009. – Стр. 139.

Литература

1. *Библиотека као ојледало васељене* : огледи из савремене руске науке о библиотекарству / изабрао, приредио и превео Добрило Аранитовић, Београд: *Службени гласник* ; Инђија : Народна библиотека „Ђорђе Натошевић“, 2009.
2. Вранеш, Александра: *Основи библиографије*. – Београд : Народна библиотека Србије, 2000.
3. Вукићевић, Дејан: *О проблемима израде персоналних библиографија*, у: *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића*. – Год. XV (206), стр. 41 -53.
4. Jovanović, Jovan: *Okviri personalne bibliografije : problem za razmišljanje*, u: *Bibliotekarstvo* (Sarajevo) . – God. 24, br. 1983 (1978), str. 26-30.
5. Хамваш, Бела: *Хамвашев брeвијар : мисли Беле Хамваша* / избор и превод Сава Бабић, Београд, *Дереша*, 2001.

INDELIBLE IMPRINTS OF THE LIBRARIAN AND BIBLIOGRAPHER
MARIJA ORBOVIĆ

Summary

This work presents bio-bibliography of Marija Orbović (1948), library adviser of the Local History Department of the Public library “Vladislav Petković Dis”, eminent bibliographer, dedicated research librarian of the literary and cultural heritage of the Čačak area, and the recipient of numerous significant awards and recognitions given for outstanding achievements accomplished in librarianship.

Keywords: Marija Orbović, biography, librarianship, bio-bibliography, Public library “Vladislav Petković Dis”, Local History Department

Olivera Nedeljković

